



Gegants de Balsareny

Balsareny

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sala El Sindicat. Carrer de Ponent, 7
Alçada: 329

Coordenades:

Latitud: 41.86284
Longitud: 1.87469
UTM Est (X): 406604
UTM Nord (Y): 4635160

Classificació

Número de fitxa: 08018 - 378
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia: Col·lecció
Estil / època: Contemporani Popular
Segle: XX
Any: 1985
Autoria de l'element: Manel Casserras i Boix
Estat de conservació: Bo
Protecció: Física
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Local tancat
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat: Pública
Titular: Colla de Geganters; Ajuntament de Balsareny
Fitxes associades:
[Festa dels Traginers](#)
[Festa Major de Sant Marc](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 20/12/2022 - 14:01

Descripció

Els gegants de Balsareny, construïts l'any 1985, són el Marc i la Maria, uns noms que responen als patrons del poble. El gegant, que mesura 3,55 metres, està inspirat en un antic traginer, el senyor Sarri, que havia estat un dels impulsors de l'emblemàtica Festa dels Traginers. La geganta, que mesura 3,35 metres i pesa uns 43 kg, representa la seva dona, i a diferència del gegant no està inspirada en cap personatge concret.

El Marc porta la típica bata negra de traginer i, dintre de la butxaca de la mateixa peça, hi guarda una petaca grossa de cuir, plena de picadura de tabac. Està fumant pipa, al cap llueix una barretina i, a la mà dreta, aguanta unes morralles o capçó, que és el guarniment que fermava el cap de la mula o el cavall.

La Maria va vestida de pagesa. Porta un davantal lligat a la cintura i una mantellina a l'espatlla. Al cap hi duu un mocador lligat al clatell. Com a complement, porta un mocador brodat a la mà dreta amb el seu nom. S'ha conservat des del dia de la seva estrena. L'any 2015, amb motiu del 30è aniversari, va estrenar nova vestimenta, d'un color violeta.

Observacions:

Els gegants es guarden en un local polivalent a la plaça de la Mel-carrer de Ponent. També s'hi guarda el gegant Peta Fluix i altres materials que són visibles a través d'uns vidres quan es fa algun acte a la sala. Hi ha una proposta sorgida de les xarxes socials perquè s'habiliti un espai en el qual els gegants i tota la imatgeria del poble estiguin exposats i es puguin veure de manera permanent.

Història

A principis dels anys 1980 durant una trobada d'amics balsarenyencs (alguns dels quals ja no vivien al poble) va sorgir la idea de construir una parella de gegants. Tres d'aquestes persones van impulsar una campanya per vendre butlletes que financessin la iniciativa, mentre que la resta del cost el va aportar l'Ajuntament. Des d'un primer moment es tenia clar que la figura del gegant havia de ser un traginer, com no podia ser d'altra manera en un poble conegut per la seva emblemàtica Festa dels Traginers. I també es decidí que la geganta que l'acompanyés havia de ser una pagesa. Els impulsors es van posar en contacte amb el conegut artesà constructor de gegants Manel Casserras i Boix, de Solsona, que va ser qui va acabar donant forma a les idees que havien anat sorgint durant tot aquest temps de gestació. Els gegants de Balsareny foren construïts l'any 1985.

El dia 27 d'abril de 1985 es van estrenar i foren batejats en una cerimònia multitudinària a la plaça de l'Ajuntament, tenint com a padrins els gegants Reis de Sallent, en Bernat i l'Ermessenda. Alhora es va presentar el seu ball de lluïment, amb música composta per mossèn Joan Bajona i Pintó, rector del poble. D'ençà de la seva estrena ja va néixer la Colla de Geganters i Grallers de Balsareny, que poc a poc es va donar a conèixer en els diferents àmbits.

Els membres del grup que hi posava la música, amb gralles i tabals, provenien d'una "banda de trompetes i tambors" que havia estat activa durant els anys setanta i començaments dels vuitanta però que aleshores ja estava desapareguda. Des de bon començament els gegants fan les seves actuacions principals per la Festa dels Traginers i per Sant Marc, el 25 d'abril, que és la Festa Major.

El Marc i la Maria van ser els primers gegants que va tenir Balsareny. Més tard han sorgit altres colles geganteres que també compten amb la seva imatgeria. A principis dels anys 1990 va ser la Colla Peta Fluix,

vinculada al Correfoc; el 2011 va ser la colla gegantera “Els k + sonen”, inicialment impulsada pel grup de músics.

Bibliografia

Enllaços d'interès:

[Web Gegant.cat](http://WebGegant.cat)



